

Hungaroton

HCD 32828

Beethoven: Zongoraszonáták, Nos 1, 14 & 17

Erdi Tamás – zongora

2009-ben, az Érdi Tamás 30. születésnapját köszöntő hangversenyen volt alkalmam többek között Kocsis Zoltánal az ünnepelt játékaról beszélgetni, aki arra a kérdésemre, véleménye szerint van-e észrevehető különbség Tamás és a látók játéka között, a következőket mondta: *Sokkal érzékenyebben nyúl a billentyűkhöz, mint a látó emberek. Úgy hiszem, hogy az ő játékában bizonyos dinamikai tartományokban olyan érzékenység van jelen, ami nálunk természetesen nem lehetséges. Azt merném mondani, hogy talán chopini mértékkel lehetne ezt a képességet mérni. Nem véletlen, hogy Chopin igen közel áll hozzá, hiszen a lengyel zeneszerző a pianissimo-piano-mezzoforte közötti dinamikai tartomány minden kétséget kizáróan legérzékenyebb mestere. Nem mintha adott esetben nem lenne jelen drámaiság is az ő zenéjében, de mindenképpen egy olyan új világot, dimenziót nyit meg, amit más nem. Tamás pedig eme sajátosságra hihetetlenül érzékenyen rá tud mutatni.* Érdi Tamás új lemezével ezúttal Ludwig van Beethoven előtt tiszteleg, három zongoraszonáta – az *f-moll (op. 2, no. 1)*, a *cisz-moll „Mondschein” (op. 27, no. 2)* és a *d-moll-szonáta (op. 31, no. 2)* rögzítésével. Bár a bonni mester nyilvánvalóan teljesen más hangzásvilágot képvisel, mint lengyel kollégája, Érdi Tamás dinamika iránti fogékonysága ezekben a kompozíciókban is tetten érhető. Mindhárom szonátát magasfokú technikai perfekcióval szólaltatja meg, és az érzelmek imponálóan gazdag skáláját tárja elénk a művész. A „rakétamotívummal” indító *f-moll szonátában* például tanúi lehetünk az ifjú Beethoven szertelen, kitörő indulatainak – gyorsan változó karakterek, hirtelen dinamikai akcentusok jellemzik mind a négy tételt –, persze itt még a bécsi klasszika szabta határokon belül. A két másik szonáta azt a Beethovent mutatja meg, aki maga mögött hagyta a klasszikát és a romantika ajtaján kopogtat. Talán a sokat játszott *cisz-moll szonáta* 1. tételében a legfeltűnőbb a dinamikai skála kiterjesztése, az, amire Kocsis Zoltán is utalt fentebb idézett interjúmban. Érdi Tamás ebben a – már nem csupán romantikát előlegező, hanem – sok tekintetben romantikus tételben meggyőzően mutat rá, hogy a piano tartományon belül milyen sokféle árnyalat és fokozat létezik.

Kovács Ilona

Warner Classics –
Magneoton

190295427863

Chopin és Liszt művei

Mariam Batsashvili – zongora

A grúz pianista felívelő pályája Liszt jegyében indult. Batsashvili a weimari Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola neveltje, 2011-ben megnyerte a fiatal zongoristáknak meghirdetett Liszt-versenyt, majd három évvel később az Utrechtdben rendezett 10. Nemzetközi Liszt-verseny győztese lett. Ebben az évben figyelt fel rá egy mesterkurzuson a rangos Liszt-játékos Leslie Howard, aki örömmel vállalkozott a mentorálására (ő írta egyébként Batsashvili bemutatkozó felvételének ismertetőszövegét is). A sikertörténet Arturo Benedetti Michelangeli-díjjal, a Rising Star és a BBC New Generation Artist projektjével folytatódott. Batsashvili 2017 óta Yamaha-művész. Felvételén Liszt átiratai is szerepelnek Chopin dalaiból, és a *Consolations* sorozatot követően a két szerző – egymásnak ajánlott – etűdjeiből hallunk válogatást. Howard külön értékeli, hogy a Messiaen vallásos kompozícióig előremutató *Bénédiction de Dieu dans la solitude*-del kezdődő program Liszt művészetének sokszínűségét mutatja meg. Legalább ennyire elismerésre méltó, hogy mellőzte azokat a már-már komolyzenei slágernek tekinthető darabokat, amelyek önmagukban szavatolnák a könnyű sikert. Batsashvili játékanak technikai perfekciója kétségtelen, s imponáló az a magabiztos nyugalom, amely interpretációjának meghatározó jellemzője. Rendkívül érzékenyen bánik az idővel; tudja, hogy a szünet egyaránt tud elválasztani, és mintegy feszültségfokozással szoros kapcsolódást biztosítani. Értékelendő a minden részletre kiterjedő kidolgozás, a plasztikus, áttekinthető formálás. Más kérdés, hogy a tudatos felépítés mögött az egyes tételekben szolid mértékben érezzük azt a személyes jelenlétet, amely emlékezetes élménnyé lényegítené át a hallgatnivalót. De ízlésének bizonyossága, hogy kétségtelenül gyönyörködtető a műsor egésze. A kiadvány tervezői azt az ötletet is a hatáskeltés szolgálatába állították, hogy a művésznőt közismert Liszt-ábrázolások pózaiban fotózták le, és hol Liszt-kép mellé helyezték (mintha sorozatról lenne szó), hol pedig Lisztet helyettesítendő, társították a Chopin-portréval. Megkockáztatom, ilyen bulvár-ötletre nincs szükség a zongorista népszerűsítéséhez, ehhez elegendő tehetsége és felkészültsége.

Fittler Katalin

Deutsche
Grammophon –
Universal

483 6096

Verdi-áriák

Ildar Abdrazakov – basszus, Orchestre Métropolitain de Montréal, vez.: Yannick Nézet-Séguin

A Deutsche Grammophon Verdi-albumot jelentetett meg a baskíriai Ufából származó orosz basszistával, Ildar Abdrazakovval, aki napjaink kiemelkedő operaénekesei közé tartozik. Ezt a dicsérő megjegyzést csak részben szánom a hangjának, sokkal inkább a stílusának. Abdrazakov nem tartozik az igazán mély hangú basszusok közé, mégis lenyűgöz éneklése delikát voltával. Tulajdonképpen egyfajta baritonális Verdi-éneklést valósít meg Verdi számos basszusszerepe kapcsán. Mit jelent ez? A dallamívek megformálása, a hangsúlyok elhelyezése, a hang árnyalása sokkal inkább a nagy Verdi-baritonok megoldásaira emlékeztet, mint az akár Verdi műveiben hajdanán fellépett nagy basszusokéra. A lemezen az *Attila*, a *Don Carlos*, a *Nabucco*, a *Simon Boccanegra*, az *Oberto*, a *Szicíliai vecsernye*, a *Luisa Miller*, a *Macbeth* és az *Ernani*, azaz jól és kevésbé ismert operák részletei szerepelnek. Abdrazakov éneklése műves és stílus tekintetében pazar. Hangja szép, fényében és fekvésében basszus, de kiteljesedésének tartománya a klasszikus mélybasszusokénál magasabb regiszterben van. Ez kivételesen még előnynek is tűnik, hiszen a hang és az éneklés könnyedségével a baritonokra jellemző lágy dallamosságot tudja megteremteni, szemben a klasszikus basszusok általában statikusabb, ércesebb vagy vastagabb egyenességével. Abdrazakov valamelyest a nemrég elhunyt nagy orosz baritonra, Dmitrij Hvorosztvskijra emlékeztet, mivel mindketten a legnagyobb természetességgel valósítják meg a Verdi-szerepek idioma-hű előadását, ami elsősorban Verdi tipikus dallamíveinek kiemelkedő megvalósításában mutatkozik meg. Az előadott részletek némelyikében ily módon egészen más domborodik ki, mint a korábbi jelesebb előadásokban. II. Fülöp (*Don Carlos*) vagy Jacopo Fiesco (*Simon Boccanegra*) kimagasló basszus-megjelenéseiben ezúttal nem a hatalmas hang mélysége és ereje nyűgöz le, hanem az átélés mélysége, az a modor, ami Verdire jellemző, de e szerepekben kevésbé szokott megmutatkozni. Napjainkban sok a technikailag remek, de kevésbé egyedi és emlékezetes előadás. Ez azon kevés közé tartozik, ahol a stílus, az egyéniség gazdagon jelen van.

Zay Balázs

Erato/Warner –
Magneton

9029542433

Mer(s)

Marie-Nicole Lemieux – alt, Orchestre National Bordeaux Aquitaine, Paul Daniel

„Szimfonikus óda” – ilyen műfaji megjelöléssel publikálta egykoron a francia zeneszerző, Victorin Joncières a maga tengerhez címzett dicshimnuszát, mely a mezzoszoprán szólista mellé nagyzenekart és vegyeskart is előír. Mára olyannyira feledésbe merült ez az egyébként igen tetszetős és igényesen megírt darab, hogy az itt tárgyalt kiadvány formájában első ízben került lemezre. A CD-n szereplő másik két dalciklus már régi ismerős lehet: különösen Edward Elgar *Tengeri képekje* tudhat magának jelentős népszerűséget, de a manapság egyre keresettebb Ernest Chausson *Poème de l'amour et de la mer* címen bejegyzett dalcsoakra is mind gyakrabban megszólal. S nem is csupán a romantikus hevülettel átítatott tengerkultusz a közös e három műben: a hangszerelés áttörtsége, bősége, a korszakra jellemző finom érzékletessége az, ami először szembeszökő. Másodjára pedig kétségkívül a mezzo hangfaji adottságainak gondos kihasználása. Elgar hol naivan merengő, hol bukolikus-pasztorális alaphangját Chausson sokszínű, világiasan parfümös költői vénája színezi, Joncières zenei nyelve bár wagneri reminiscenciákban gazdag, inkább Berlioz, Gounod és Massenet vokális kultúráját idézi. Legyen az opera vagy dal, Marie-Nicole Lemieux repertoárja a barokktól a bel cantóig, sőt azon túl is bejárja a zeneirodalmat, ám a nagyromantika nyers szenvedélyessége néha kifog rajta. Hangja olykor fényét veszíti egy-egy szenvedélyesebb futamnál, de éneklése így is számos dicséretre okot ad. Szövegejtése angolban és franciában is példás, kifejezőkészség tekintetében tudása megfellebbezhetetlen, hangszíne elragadó, előadásmódja kivételesen választékos. Leginkább Elgar dalaiban érezzük, Lemieux számára komoly kihívás a darab, talán kicsit túl is mutat azon a körön, melyet a művész női hangjához lehetőségei megengednének. Chausson és Joncières esetében nem lehet ilyen panaszunk: Lemieux éneklése minden apró részletében megmutatja a hang eredeti szépségét, a művész technikai tudását és felkészültségét. A kíséret makulátlan, a Paul Daniel dirigálta Orchestre National Bordeaux Aquitaine dúskál az árnyalatokban; ha kell, bágyadt pasztelleket, s ha arra van szükség, a csillogó, harsány színeket is magabiztosan megszólaltatja.

Balázs Miklós

Erato/Warner –
Magneoton

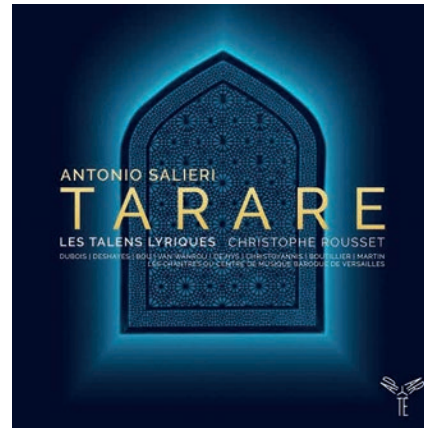
0190295420321
(2 DVD)

Händel: Rodelinda

De Bique, Mead, Hulett, Amereau, Orliński, Mastroni
Le Concert d'Astrée, Emmanuelle Haïm

Hogy öt helyett csupán négy pontot érdemel e felvétel, azért az igénytelen kísérőfüzet okolható. Máskülönben a lille-i operaház remek 2018-as produkcióját örökíti meg a kiadvány. Jean Bellorini mozgalmas rendezése ugyan kisvasút és babaház látványvilágába helyezi – egy árság-gal fenyegetett gyermek szemszögéből ábrázolja – a szülők drámáját, ám ezzel mit sem csorbul a mű éle. A *Rodelinda* éppen azért válhatott az 1920-as évektől máig ívelő Händel-renezánsz kiindulópontjává, mert cselekménye nem az opera seriák szokásos, a modern néző számára szinte kibogozhatatlan cselszövénydramaturgiáját követi, hanem meglehetősen egyenes vonalban játssza végig hat szereplő sorsát, a politikai-hatalmi küzdelem helyett az érzelmi-magánéleti konfliktusra helyezve a hangsúlyt. A Händel-szakirodalom nem is győz rámutatni, hogy a *Rodelinda* a szentimentális dráma – „sentimental comedy” – egyik korai (1725-ös) hajtása a polgárilag fejlett Londonban, és mint ilyen például Richardson érzelmes regényével, a *Pamelával* (1740) állítható párhuzamba. Ám a börtönbe vetett férj jelenete s a „hitvesi szeretet” („l’amour conjugale”) motívuma okán a Fidelióval is szokták együtt említeni a *Rodelindát*. A döntő érv a mű gyakori játszótsága mellett azonban mégiscsak a zene szépsége; nem hiába termett a händeli életút ama csodálatos évében („annus mirabilis”), amelyben a „Giulio Cesare” s a „Tamerlano” is. Händel egykori világsztárjait (Francesca Cuzzonit a címszerepben vagy Senesinót a száműzetésből titokban visszatérő férj, Bertarido szólamában) itt most korunk fiatal énekesei helyettesítik. Legtöbbjük – mint a Trinidad és Tobagóból származó, fekete bőrű szoprán, Jeanine de Bique (*Rodelinda*) vagy a lengyel kontratenor, Jakub Józef Orliński (Unulfo) – nemcsak a fülnek, hanem a szemnek is érzéki élvezetet nyújt. De kifogástalan a két brit énekes – a kontratenor Tim Mead (Bertrido) s a tenor Benjamin Hulett (Grimoaldo), valamint az amerikai mezzo, Avery Amereau (Eduige) és az olasz basszus, Andrea Mastroni (Garibaldo) is. Mind a hangszeres együttes, mind pedig az énekesek teljesítménye eszményi ebben az Emmanuelle Haïm vezényelte előadásban.

Mesterházi Máté

APARTE

AP208 (3 CD)

Salieri: Tarare

Dubois, Deshayes, Bou
Les Talens Lyriques, Christophe Rousset

„Már maga az akcióba lendülő forradalom” – mondta állítólag Napóleon a *Figaro házasságáról* (1778), Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais (1732–1799) 1784-ben bemutatott vígjátékáról. Operalibrettójáról, a *Tararéről* (Párizs, 1787) viszont maga az író immáron egészen biztosan úgy nyilatkozott 1790. július 14-én – a Bastille ostromának első évfordulóján –, hogy az a forradalom beharangozója volt: „Ó, polgártársak! Emlékezzetek ama időkre, midőn aggodalommal teli gondolkodóitok arra kényszerültek, hogy eszméiket allegóriákba rejtsek, s ekként készítsék elő fáradtságosan a forradalom talaját.” Amivel már meg is érthetjük, miként lehetséges, hogy a *Tararé*t az „ancien régime” és utóbb a restauráció is ünnepelte, nem csak a forradalmi s a napóleoni kor. Merthogy *Tarare*, a plebejus főhős minden atrocitás nélkül lép föl a trónra, egyben meg is védve ezzel a királyság intézményét. Az eszmei mondandó azonban így sem vész el a mű allegorikus epilógusában: „Halandó, bárki légy is, herceg, pap vagy katona; Ember! Nagyságod e földön nem társadalmi rangodtól, hanem csakis jellemedtől függ.” S hogy e szavak valóban ne sikkadhasanak el, arról Beaumarchais saját készítésű operaszövegében gondoskodik, amelyet a szöveggönyvhöz írott előszavában fogalmaz meg félreérthetetlenül: „Túl sok a zene a zenés színházban, mely túl van terhelve zenével; és hogy egy ismert férfiú, a híres Gluck lovag naiv megfogalmazását idézzem, operánk büzlük a zenétől: »puzza di musica«.” Hogy pedig a zene alárendelt, a szavakat csupán „megszépítő” (Beaumarchais) szerepére éppen Antonio Salieri (1750–1825) – a *Figaro házassága* komponistájának (Mozart; Bécs, 1786) legfőbb riválisa – vállalkozott, az az európai művelődéstörténet egyik legszebb elégtétele. Hisz nem éppen Salieri hangsúlyozta a zene elsődlegességét a szavakkal szemben („Prima la musica, poi le parole”)? És nem épp Mozarttal (A színgigazgató) való versengésében tette ezt, amelyet akkor – időlegesen – ráadásul meg is nyert? (Schönbrunn, 1786) A *Tarare* nemes eszméket szolgáló, Gluck hatását is mutató zenéjét Christophe Rousset és remek csapata mindazonáltal – a kultúrtörténeti jelentőségen túl is – élvezetessé teszi.

Mesterházi Máté

Erato/Warner –
Magneoton

019029539602

Warner Classics –
Magneoton

019029542552

Beethoven Around the World: Vienna Quatuor Ébène

A Haydn és Mozart keze alatt tökéletesedő vonósnégyes-műfaj Beethovennél kristályosodott ki, és az 1805–06-ban íródott *Razumovszkij-kvartetteket*, különösen az elsőt – említik a vonósnégyes-irodalom egyik legkiemelkedőbb kompozíciójának (bár a művet értetlenkedve fogadták a korabeli hallgatók). Beethoven a kvartetteket a bécsi udvarnál dolgozó nagykövet, Razumovszkij megrendelésére írta, és hogy kedvezzen az orosz művészetpártolónak, orosz dallamokat is használt egy-egy tételben. Az *F-dúr vonósnégyes* nyitó tétele Quatuor Ébène előadásában számomra nem elég fantáziadús, nem elég merész, formailag kevésbé tagolt, ez a visszatérésnél különösen szembetűnő. Azonban szép és egyedi az imitációs szakasznál a nonvibrato játékmód. A második tétel általában lassú tempójú a négytétel daraboknál, azonban nem Beethoven lenne Beethoven, ha ragaszkodna a jól bevált klisékhez. A tétel csúcspontja – a határozott, kissé démoni karakter, erőteljes játékmóddal – szépen kidomborodik. Az egyébként táncos lejtésű rész kissé suta, nem elég vidám, nem elég táncos. Ennek ellenére szép részeket is hallunk. Az *f-moll*, sotto voce induló lassú tétel torokszorítóan szép zene, az együttes előadásában is érezhető ennek a nagyszerű tételnek a mélysége. A *dúr* szakasz hoz egyfajta könnyebbséget, de szinte rögtön visszazuhan a szívfájdító mélységbe. A zárótétel felirata *Thème Russe*, Beethoven egy olyan dallamot dolgoz fel, amelyet egy dalgyűjteményben talált. A hármas sorozat második vonósnégyese talán nem olyan izgalmas, mint az első. A *6/8-os* nyitó tétel karakterei nagyon jók, a zenei megoldások jóval érzékletesebbek, mint a másik darabban, a hangzás helyenként olyan dús, mintha zenekart hallanánk. A lassú tétel szépen csordogál, a harmadik tétel, amely egy Muszorgszkij, Arenszkij és Rahmanyinov által is idézett orosz témát használ, nagyon jól megoldott az együttes előadásában. Féktelen, örömteli, virtuosus *Presto* zárja a művet. A kísérfűzet tévesen nevezi meg a mű hangnemét: a *No. 8* is *F-dúrban* szerepel, az *e-moll* helyett, és hiányoljuk a műelemzést is. A Quatuor Ébène 2019–2020-ban Beethoven születésének 250. évfordulóját ünnepli, úgy, hogy a szerző összes vonósnégyesét előadja, illetve lemezre rögzíti.

Lehotka Ildikó

The Mathilde Album – Webern, Schoenberg & Zemlinsky Elsa Dreisig – szoprán, Quatuor Arod

Remek műsort játszik az Arod Vonósnégyes: Webern, Schönberg és Zemlinsky vonósnégyesre komponált darabjai szólnak meg. A darabok Mathilde von Zemlinsky alakja köré szerveződtek, Mathilde különleges kapcsolatban állt e három zeneszerzővel: Zemlinsky húga, Schönberg felesége volt, Webern is Mathilde jóbarátai közé tartozott. Még egy nevet kell említenünk, ez pedig Richard Gerstl, aki Schönberg festőművész szomszédja volt. Mathilde egy időben intim kapcsolatot ápolt Gerstlrel, gyermekeivel hozzá költözött, majd (Webern tanácsára) visszatért Schönberghez. 1908-ban a Hollósy-tanítvány Gerstl a műtermében, a tükörrel szemben felakasztotta magát. (Schönberg *A szerencsés kéz* című darabja ezen az eseményen alapul.) Mathilde, a húg, a feleség, a szerető 15 évvel később rákban halt meg. Webern vonósnégyes tetele 1905-ben keletkezett, a darab brahmsi, wagneri, mahleri hatást mutat. A zeneszerző még keresi az útját, bár ekkor már egy éve volt Schönberg növendéke. Schönberg életét átszövi a vonós kamarazene műfaja, számos vonósnégyest írt, az elsőt 1905-ben fejezte be, az utolsót 1936-ban, azonban mindössze négyet jelentetett meg. Az 1908-ban elkészült és bemutatott *II. vonósnégyest* Mathildének ajánlotta a szerző. Schönberget Zemlinsky is tanította, aki szintén négy vonósnégyest komponált. *II. kvartettje* 1915-ben készült, a tonalitás még érzékelhető ebben a műben. Zemlinsky utal Schönberg vonósnégyesére (a *fisz-moll* kezdet például). Mindkét vonósnégyes személyes hangvételű, mindkettőben megjelenik egyfajta diabolikus zenei anyag. A lemez minden szempontból kiemelkedő: tíz éven belül keletkezett műveket mutat be, amely tallózás a zeneszerzői megoldások között is, hiszen az expresszivitás mellett a tonalitástól való elfordulás, a vonósnégyeshez első alkalommal rendelt szólóének is helyet kap, a művek szoros kapcsolatban vannak egymással. Bátor vállalkozás volt felvenni ezeket a műveket, különösen úgy, hogy az Arod Vonósnégyesnek ez csak a második lemeze. Hihetetlenül szuggesztív, lelkes az előadás, a hangszínek, a dinamika, a zenei folyamat minden egyes taktusban fantasztikus, kiérlelt, Elsa Dreisig közreműködése is nagyszerű.

Lehotka Ildikó

Eötvös Péter: Gliding – Zenekari művek
Hákan Hardenberger – trombita,
Frankfurti Rádió Szimfonikus Zenekara,
Eötvös Péter

BMC Records
BMC CD 284

Remek időzítéssel jelent meg ez a CD, hiszen Eötvös Péter erőteljesen jelen van a budapesti koncertéletben, több operáját is láthattuk a közelmúltban. A frankfurti Alte Oper 2017-es és 2019-es előadásait rögzítő felvételen szereplő négy mű közül a legkorábbi a *Jet Stream* című trombitaverseny 2002-ből, a legújabb (*Alle vittime senza nome*) ősbemutatójára 2016-ban került sor. A lemez a *The Gliding of the Eagle in the Skies*-től kölcsönözte a címét. A kísérőfüzet tájékoztatást ad a művekről, amelyek programok ismerete nélkül is első hallásra élvezhetőek. Eötvös elsősorban operaszerzőként vált híressé, így nem véletlen, hogy valamiféle program más műveiben is megtalálható. Vélhetően elektronikus zenei tapasztalatai is közrejátszanak abban a fantasztikus hangszíngazdagságban, amelyet hagyományos hangszerek sajátos összeállításával hoz létre. Mivel karmesterként is felelősséget vállal ezek hangzó megjelenítéséért, egyenlőségjelet tehetünk a kompozíciók és interpretációjuk közé.

FK

Rachmaninov művei

Dong Hyeok Lim, Martha Argerich,
BBC Szimfonikus Zenekar,
Alexander Vedernikov

Warner Classics – Magneoton
9029545551

Martha Argerich pártfogoltjaként már tizennyolc évesen a zenei élet sűrűjében találta magát Dong Hyeok Lim koreai zongoraművész, ám a nagy remények ellenére mára sokak számára ő is csupán egy a nemzetközi hangversenyéletben megfordult számos ázsiai csodagyerek közül. Rachmaninov 2. zongoraversenyének e londoni stúdiófelvétele nem is enged többet annál, mintsem egy remek technikával rendelkező, fölkészült zongoristát bemutasson. Lim nem éppen karakteres játékáról marad emlékezetes, hangszerkezése kiszámítottnak hat, de ügyesen bánik a hangerővel, gondos a formálás is, így alapvetően kulturált zongorázás az övé. A *Szimfonikus táncok* kézzongorás változatának rögzítése már sokkal jobb benyomást kelt. Talán a mentor, Argerich művészi közreműködése az oka, de ez az interpretáció kivételesen érett és mondanivalóban gazdag. Remek megoldásokat hallani az apróbb-nagyobb hangsúlyeltolódásoknál, a színek megnyerőek, az előadás élénk, impulzív és vibráló, anélkül, hogy fékeit vesztené.

BM

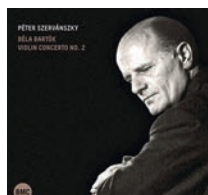
Jan Garbarek / The Hilliard Ensemble: Remember me, my dear

ECM Records – Hangvető
2625 481 7971

1994-ben kezdődött Jan Garbarek és a Hilliard Ensemble Officium-projektje, s az együttműködés két évtizeddel későbbi eredménye az új felvétel, amelynek anyaga részben rokon az Officium Novuméval. A svájci Bellinzonában 2014 októberében örökítették meg a hangversenyt, olyan kitűnő technikával, hogy a hallgató szinte a templom akusztikai környezetében érzi magát. Ebben természetesen a művészeknek is részük van, akik mindenkor a rendelkezésükre álló hangzástér adottságainak a maximális figyelembevételével alakítják műsorukat. Garbarek szaxofonja néha ötödik énekesként funkcionál. Időbeli és Örményországtól Skóciáig, Oroszország, Németország, Észtszország, Németalföld, Franciaország és Norvégia érintésével az észak-amerikai indián kultúrát is idéző térbeli utazásra hív programjuk. A hallgató szinte más dimenzióba kerül, amely nem a tér-idő koordináta-rendszerre épül – elementáris élményként valami természetfeletti tisztaságot érzékelve. Garbarek megannyi hangszert idéz meg szaxofonjával, improvizált szólama pregnáns ritmikájával.

FK

Bartók Béla: 2. hegedűverseny
Szervánszky Péter, Székesfővárosi
Zenekar, Ferencsik János

BMC
BMC CD 253

Páratlan kincs jelent meg a BMC gondozásában: Szervánszky Péter játssza Bartók 2. hegedűversenyét. A lemez azért különleges és egyedülálló, mert a felvétel a mű magyarországi bemutatóját rögzítette 1944. január 5-én a Pesti Vigadóban, ráadásul ez az egyetlen fennmaradt hangzó dokumentum, mely a hegedűművész játékát őrzi. Szervánszky, 1931-33 között a legendás Hubay-iskola tanítványa. A II. világháború előtt időszakban – zenekari és kamarazenekari tevékenysége mellett – az egyik legavatottabb Bartók-előadóként tartották számon. 1946-tól egyre többet szerepelt külföldön, majd 1950 és 1977 között a perui fővárosban élt. Limában művészeti nyugalomra lett: tanított és gyakorolt. A Bartók-versenymű felvételét hallgatva nem szabadulhatunk attól a gondolattól, mekkora veszteség érte nemcsak a magyar, de az európai hangversenyéletet is azzal, hogy előadóként már sosem tért vissza. Bár a régi hangfelvétel minősége természetesen nem lehet tökéletes, mégis, a kompozíció előadása egyszerre gyönyörű, fájdalmasan torokszorító és bámulatba ejtő.

KI